

 Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

 (/) > **Romaner** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner>)

> **Bøger** (<https://www.historie-online.dk/boger>) > **Anmeldelser** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> **Udvandriersagaen 1-4**

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/friheden-flyver>)

Udvandriersagaen 1-4

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 221

Del artikel:

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer.>

u=<https://www.historie->

online.dk/boger/anmeldelser-

5-

5/romaner/udvandriersagaen-

1-4)

(<https://twitter.com/home?>

status=. Aktiviteten kan ses

på <https://www.historie->

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

5-

[5/romaner/udvandrersagaen-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

1-4) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/udvandrersagaen-1-4&title=)

[mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/udvandrersagaen-1-4&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/udvandrersagaen-1-4&title=)

5-

[5/romaner/udvandrersagaen-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/udvandrersagaen-1-4&title=)

1-4&title=)

Vilhelm Moberg

Udvandrersagaen bd.1-4

SAGA Egmont

Af Jytte Kjær Schou

En velkommen genudgivelse af Mobergs gribende udvandrersaga, der i høj grad lever op til sin klassikerstatus.

Vilhelm Moberg var journalist og forfatter. Desuden var han en dedikeret socialdemokrat, der kæmpede for de svageste i samfundet. 1. bind i sagaen udkom i 1949, og i årene lige før besøgte Moberg flere af de steder i Amerika, hvor svenske indvandrere slog sig ned, og han interviewede deres efterkommere. Sidste bd. udkom i 1959.

Udvandrersagaen er en bred episk fortælling om en lille flok fattige svenskere, der vovede sig ud på en strabadserende og farefyldt rejse til det ukendte Amerika i håbet om et bedre liv. Det er en omfattende saga på godt 2000 sider, men den er så fængslende skrevet, at man sluger de mange sider. Den appellerer bredt til mange læsere og har været kendt og elsket i årtier. Sagaen er filmatiseret flere gange, og den er en vigtig del af den svenske kulturhistorie. De forskellige miljøer udfoldes så levende, og personerne beskrives så nuanceret og vedkommende med et dybt indblik i deres tanker og følelser, at man bliver grebet. Historiske fakta, som f.eks. om borgerkrigen og indianernes blodige oprør i 1862, flettes ind i handlingen.

Der er flere personer i sagaen, men Karl Oskar og Kristina er hovedpersonerne, og deres liv beskrives detaljeret. Sammen med bl.a. Karl Oskars lillebror Robert, og Kristinas morbror, lægprædikanten Danjel, og hans husstand, der bl.a. indbefatter sognehoren Ulrika, udvandrer de i 1850 som de første i sognet til Amerika. Efter flere år med misvækst og hungersnød håber de på et bedre liv med større frihed. Sverige beskrives som et stift klassesamfund med en øvrighed, der bestemmer suverænt. Småbrugere har svært ved at brødføde sig selv på den stenede, karrige jord. Karl Oskar er en driftig og arbejdsom bonde og dertil selvrådig. Han lufter tidligt tanken om at udvandre, men først da deres lille datter i et hungerår dør efter at have forspist sig i en skål byggrynsgrød, er Kristina parat til at vove springet.

Og det er et voveligt foretagende. De staves sammen med mange andre udvandrere under dækket på et lille sejlskib, hvor sygdomme flourer, skørbugen hænger og koleraen truer. Dermed er farerne ikke forbi, for i New York vrimer det med svindlere, der er parat til at udplyndre de nyankomne. De kan ikke sproget, men kaptajnen forsyner dem med en pålidelig tolk, der hjælper dem et godt stykke på vej. Efter en lang færd vestpå vælger Karl Oskar i Minnesota sin jordlod tæt ved den smukke Ki-Chi-Saga sø, hvor jorden er frugtbar, og skove forsyner ham med brænde og materiale til husbygning. De første år er hårde, men efterhånden får Karl Oskar opdyrket mere jord og bygget et solidt tømmerhus, og han får også råd til husdyr. Der er langt til naboer, men efterhånden bosætter flere og flere svenskere sig i området. De har vundet deres frihed, men det stiller store krav til selvforvaltning, når de skal enes om at styre det lille samfund.

Mens Karl Oskar er optaget af det verdslige, er Kristina mere optaget af det åndelige. Hun lærer aldrig sproget og længes inderligt efter sit gamle fædreland og sin familie. En tilsendt æblekerne fra hendes barndoms have spirer frem og bliver til hendes elskede astrakanæbletræ, ganske vist en botanisk umulighed, men en symbolsk forbindelse til hendes hjemland. Efterhånden forsoner hun sig dog med sin skæbne. De mange fødsler tærer på hendes helbred. Da hun får at vide, at hun ikke kan overleve flere fødsler, overlader hun sin skæbne til Gud og genoptager på trods samlivet med Karl Oskar. Det bliver som ventet hendes død.

Karl Oskar lever sine sidste år som en ensom mand bitter på den Gud, der har berøvet ham Kristina, og han trækker sig fra sine hverv i det lille samfund. Med flid og dygtighed er han blevet en velstående mand, men nu er han overflødig. Hans voksne sønner overtager gården. Mens Karl Oskar stadig taler et gebrokkent sprog med en blanding af svensk og engelsk, taler hans børn flydende engelsk og er blevet fuldblods amerikanere. I Karl Oskars rørende breve hjem fyldt med stavefejl fortæller han meget kort om deres liv, og jo længere vi kommer hen i sagaen, jo flere engelske ord sniger sig ind.

Ikke alle nybyggere klarer sig lige godt. Nogle forsumper i druk og ensomhed. Andre knækker halsen i jagten på guld, som Karl Oskars lillebror, der vender hjem nedbrudt på sjæl og legeme med en stak værdiløse pengesedler. Ironisk nok er Ulrika, den tidligere så foragtede hore, den der klarer sig bedst. Hun er eksemplet på, at enhver kan blive til noget i Amerika, hvis man har evnerne. Hun gifter sig med en baptistpræst og ender som en hovedrig enke. Over for hende må Kristina slippe sine fordomme, for i den livsduelige og bramfri Ulrika finder hun en trofast og hjælpsom veninde.

Det er en storstående saga om kærlighed, tab, håb og skuffelser og om stærke familiebånd og et fællesskab med andre svenskere. Den tematiserer drømmen om et bedre liv, men også konflikten mellem det nye og det gamle. Det er to samfundsstrukturer, der stilles op over for hinanden. Det klassesdelte, rigide svenske, og det amerikanske hvor alle er født lige med mulighed for at stige til vejrs i samfundet, hvis de er stærke nok. Med deres bosættelser forandrer de svenske nybyggere på drastisk vis landet, men gradvist forvandler landet også dem, og de begynder at blive assimileret, eller deres børn bliver det i hvert fald.

[Historie-online.dk, den 25. september 2024]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/friheden-flyver>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(/article/items/view/2911/4) (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/romaner/tre-dage-i-april>) (<https://www.historie-online.dk/boger/tre-dage-i-april>)